

sosialurin

telf. 147 20. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyrítaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bladmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Løgmaður flongdur

SAMBÆRT SEINASTU oddagrein í Dimmalætting er sinnalagsbrotying við at henda í hesum sambandsflokksins málgagni. Ja, her er veruliga hend ein kúvending í stóðu blaðsins til »politikkin« hjá núverandi samgongu við sambandsløgmanninum á odda.

SUM KUNNUGT hevur lítið og einki verið at sæð í hesum sama blaði um, hvat landsstýrið hevur í hyggju at fremja, men bert hvussu ógjøriligt tað hevur verið og er at gera nakað sum helst orsaka av vánaligari stýring av undanfarna landsstýrinum.

MEN NÚ ER, sum sagt, hend ein kúvending. Í oddagrein Dimmalættings seinasta hósdeg stendur, at sjálvsagt skal nýggja stýrið ikki seta seg hendur í favn og einans gremja seg um, hvussu illa, ið tilstendur peningaliga í landsins ymisku grunnum...

DJØRV TALA. Nú verður spennandi at hoyra viðmerkingarnar frá lögmanni til hesa fleingju frá sínum egnum. Hann, sum politiskt hevur yvirlivað við at leggja aðrar undir líkt og ólíkt. Hann, sum ístaðin fyri at gera ta minstu roynd at føra konstruktivan politikk, bert hevur skotið skuldina á onnur fyri sítt egna dugaloyti. Samgongumenn sínar hevur hann heldur ikki spart. Samgongupartnara sín, Fólkaflokkinn hevur hann so mangan lagt undir at hava misrøkt figgjarmál sum hesin hevur umstíð í landsstýrinum undir seinastu landsstýrissamgongu, og fyri bert fyra døgum síðani fekk hesin sami flokkur aftur eina rímarfleingju frá hesum sama lögmanni. Ofta er tað so, at teir, sum eru ídnastir at lasta aðrar tola minst sjálvir. Tí er einki at ivast í, at hendan fleingjan í Dimmalætting seinasta hósdeg rakar meint.

MAN DIMMALÆTTING nú endiliga hava fingið eyguni upp fyri tí unga, sum hon sjálf hevur alt?

Eingin garður í Todnesi

Viðmerking til landbúnaðarvinin í Dimmu:

Ein búnaðarvinur fyrilsær Todnesgarð til landbúnaðarskúla og royndarstöð í staðin fyri Dalsgarð í Skálavík.

Hetta letur seg ikki gera, tí á Sandi er eingin garður idag, sum eitur Todnesgarður. Tann fyrrverandi prestaognin er — sum skrivað — bytt upp í 30–40 festir. Dalsgarður er eitt festi, og bondin

(festarin) hevur langt síðan sagt seg fúsan til at samráðast um at leggja garðin til umrødda endamála.

So einfalt er tað, búnaðarvinur — ella búnaðaróvinur, tí valla er ætlanin nakað væl við hasum litla innleggi um málið. Á Sandoyinni hevur eingin annar garður verið upp á tal til endamálið enn Dals-

garður gjøgnum fleiri ártiggir.

Annars er at siga, at fólk við tveimum stórum fostum almennum árs lønum upp á tilsamans kanska 400.000,— at halda hús fyri als ikki kunna meta um, hvat gagn hesir »snoklar« — smáfestir — kunna gera í tí einstaka arbeiðara- og fiskimannahúsráðindinum

á Sandi við einari inntøku undir kr. 100.000,— at halda hús fyri um árið.

Nei, tað er ikki bert at taka hegnini niður, samanber festilögina. Men einum skalt tú hava rætt í: Jørðin hjá presti — er enn av tí bestu.

Fólkavinar

Borgarligur skattapolitikkur

Tann vanligi dagurin ber altíð í sær, at ymisk mál elva til tjak manna millum, men hvat hetta tjak nú snýr seg um, so er tað onki, ið kann øsa fólk so upp, sum tá ið prátið fellur inn á pengar. Tak til dømis, tá skattarokningarnar koma til dyrnar. Menn leika í sum óðir og hótta við øllum møguleikum, so ein kundi trúð, at tað var teirra síðsta. Ella lønarspurningar og prisir. Lógir kunnu setast í gildi, men tá ið pengar eru at vinna, so er tað eingin lóg, sum heldur. Hvat verður ikki gjørt fyri at fáa so nógv í lumman, sum nú einaferð er møgu-

ligt, hóast viðkomandi veit, at pengarnir eru fingir til vega á ólógligan hátt, og veit at hesin órættvisi vinningur kemur fram í dagsins ljós, so hann kann koma at bota mangar ferðir meir enn tað, hann nú einaferð fekk burtur úr hesum tiltaki.

Mong eru dømini um fólk, ið eru tikin uppá ferskan gerning, og hava bót fyri sitt ólógliga virksemi, so her er fullgott prógv fyri, at hesir samfelagsborgarar eru til staðar. Sjálvandi stendur tað upp til sjálfan at gera tilíkt, tí viðkomandi kemur sjálvur at bota fyri

sinar gerðir, tá ið tær einaferð koma fram, men hini í samfelagnum koma sanniliga eisini at liða undir hesum. Hugsu um fólk, ið litlan og ongan skatt fáa, tí at teirra inntøka er so og so lág, ja, so lág at tað er undrunarvert, at tey kunnu fáa mat í munni, men samstundis hava hesi fólk bil ella annað at flotta sær við.

Ein maður, ið ongan skatt hevur, tí hansara skattskylduga inntøka visir so og so lítið, kann ógjøriligt hava ráð at hava bil og annað at spæla sær við. Hetta fatar ein og hvør. Úrslitið av hesum má so vera, at viðkomandi

ikkil hevur givið rættvist upp, annað úrslit kann ikki talan verða um. Men onkur noyðist so at gjalda tann skattin, ið hesin er sloppin frá, tí so og so nógvir peningar skal gjaldast í skatt, og sostatt kemur mangur sakleysur undir stórra skattabyrðu, enn hann átti at koma. Harmuligt er, at eftirlitið ikki er betri, tí so høvdu mong, sum í veruleikanum hava litla inntøku, sloppið frá teimum, sum eiga og eisini orka at bera hesar byrður.

Gunnar Staksá

Søguskrivingin hjá 3. grads cand.-maginum

Fyri kortum helt ein av okkara mæstastu menta- monnum, Hanus Andreasen, fyrilestur í Danmarks Radio um ymisk feroysk viðurskipti.

Hetta gav professi- nella útspillaranum, Óla Breckmann, høvið til enn einaferð at vinda nøkur illsinisgleps úr sínum sjúkliga jagstrand penni, ið ikki sýnist at tømast í bræði. Hetta, tí Hanus við vælvaldum orðum og argumentum sakliga greiddi frá, hvussu hin minni menti feroyingurin hevði tað fyrr, og hvussu stóða hansara er batnað fram gjøgnum tíðina, orsakað av ótróytligum stríðshuga frá feroysku arbeiðararørsluni og javnaðarflokkinum, ið er hesi rørslu næstur.

Men, tað er ikki bert Hanus, ið fær at vita, at P.M. Dam sáli, skal so sanniliga eisini hava sitt hesaferð. — Honum rósir Óli summar tíðir — tó bert, um hann kann nýta

tað í síni jagstran av onkrum øðrum — helst javnaðarfólkum — »hensigten helliger midlet«.

Men »hartabørn« Óla, Tveroyri og tey, ið har buggva, sleppa sum so ofta, eisini upp í part hesaferð. Her eru tað »tey dovn«, »tey, ið gjalda minni skatt enn onnur«, »tey, sum Almennastovan fœðir«, »tey, ið ganga á kaiuni og taka lutir av motorinum hjá Sam«, og síðst tó ikki minst, har man »øvundar, hatar, forfylgir« reiðarar og annarleiðis hugsandi.

Sum 3. grads cand. mag. í søgu úr Bretlandi (sammet við danska útbúgvingarstøðið) fer Óli aftur í »stórheitstíðina« hjá Tveroyri (teimum við einum vissum bókstavi í reyvíni) og greiðir frá, hvussu herligt og deiligt alt var har, inntil sosialistarnir, við Dam á odda, »køvdu« sunna samarbeiðið millum reiðarar og arbeiðarar.

At hetta er lygn, greiddi

ein fyrrverandi missiонер, ið sigst ikki hava havt serligt tilknýti til javnaðarflokkinn, okkum frá í útvarpinum seinasta vetur, tá hann m.a. segði frá livikoronum hjá fólkinum á Tveroyri, og helt hann einki lögdi vera í, at potturin, ið fœrdi til framstig fyri alla tað feroysku arbeiðarafjældina, til tíðir kókaði yvir.

Hetta ásannar Óli eisini, tá hann í grein síni sigur: »Tað er rætt, at fólk í dag, hevur tað tímiliga nógv betur«, men maðurin hevur torført við at siggja tingini í perspektivi, og tí verjir hann tað av jøðum vælkenndu og nógv hataðu samfelagsáskoðanina, sum onnur eisini hava følt — og føla á sín kropp í t.d. Chile, El Salvador, Suðurafrika og í Føroyum við, hvar Óli og flokkur hansara berjast sum úlvur á skóg fyri hesi áskoðan.

Tað, ið arbeiðararnir á Tveroyri kravdu, var lítið í mun til tað, sum Lech

Walesa, ið Óli »heldur so nógv av«, krevur í Pólandi í dag. So, um ein skal trúgva rósandi orðum Óla um Walesa, so hevði Óli, um hann hevði livað fyri 60 árum síðani, uttan iva verið ein av oddamonnunum hjá feroysku arbeiðararørsluni, og m.a. mótmælt, tá reiðararnir blakadu troyttum sluppmonnunum ein lista á skivuna har einar tvær triggjar vørur vóru nevndar — síðani bert do. do. do. (ditto) — saman við eini uppgæð, sum segði, at onkur av teimum avvarðandi hevði keypt hesar vørur, so her bleiv ikki nógv til útgjaldingar — kanska var tað vorið til skuld. Um so var at nakað leyp av, mátti hesin neyðars maður standa uttan fyri diskinn og bidda um at fáa peningin útgjaldan, greiða frá hvat hann skuldi nýttast til osfr.

Uttan iva, hevði hann eisini mótmælt, tá sluppir,

Framhald á síðu 16